GAZETA KRAKOWSKA

Nro 3.

z KRAKOWA dnia 9 STYCZNIA 1828 ROKU we ŚRODĘ.

Z Warszawy d. 30 Grudnia.

JW. Hr. Szymiński, Radca Stanu, Dyrektor Jeneralny Policyi i Poczt, powrócił z zagranicy do Warszawy.

Maiący chęć wnoszenia swych funduszów do Towarzystwa Oszczędności, iako też sprzedawania Listów Zastawnych zwłaszcza drobnych, zgłaszać się mogą do lokalu Towarzystwa Oszczędności przy ulicy Królewskiey Nro 1066, który ieśliby znalazł się zamkniętym, dowiedzieć się u Rządcy tegoż pałacu.

Według listów kupieckich, zboże a szczególniey pszenica, znowu ma znaczny pokup w Berlinie, Szczecinie i Królewcu.

Doszła tu wiadomość, że dnia 25 b. m. w wielu mieyscach a szczególniey w okolicach Krasnegostawu, znowu śnieg spadł w bardzo znaczney ilości.

Powinszowania Nowego-Roku.

Od Rzymian przeszedł zwyczay do naszych czasów winszowania Nowego-Roku, który się teraz ogranicza na samych tylko biletach wizytowych. W naydawnieyszych iescze czasach przyymowali wprawdzie Urzędnicy na Nowy-Rok uroczyste powinszowania; nie były to iednak powinszowania, iakie czynili klienci patrycyuszom, z dołączeniem podarunków, lub iakie samym składano Cesarzom; zamykały się iedynie w życzeniach pomyślności. Kaligula wszakże osobiście przed drzwiami swego pałacu przyymował na Nowy-Rok podarunki. Z dawnych czasów przeszedł ten zwyczay do Chrześciiańskich, a gdy on nie pozostał, iak początkowie, w samym tylko obrębie złożenia życzeń, tedy stał się istotnym ciężarem. Lat temu trzydzieści przyięte były za modę bilety z powinszowaniem. Ustaią zwolna i właściwie nie maią iuż mieysca, iak tylko pomiędzy zaufałemi. Że iest w reszcie nieprzyzwoitym zwyczay zbierania podarunków noworocznych przez służących przy różnych Władzach pod tytułem akcydensów, rzecz iest nader prawdziwa, i za takową iuż dawno uznana.

Z Wiednia d. 31 Grudnia.

W skutku naywyższego Patentu z dnia 21 Marca 1818 r. nastąpi dnia 2go Stycznia

1828 o godzinie 10 zrana w oznaczonym na to gmachu 54te ciągnienie dawnieyszych obligacyy kraiowego długu.

Dostrzegacz Austryiacki z dnia 24go b. m. umieścił artykuł następuiący:

Niektóre naywięcey czytane Dzienniki Angielskie wiodły niedawno spór o postępowaniu i stanowisku Cesarskiego Dworu w układach z Portą Ottomańską. *Mornink Chronicle*, Dziennik, który niebył nigdy podeyrzanym o stronnictwo dla Austryi, w niektórych artykułach ze spokoynością i świadomością rzeczy pisanych, twierdził, iż Austryia, chociaż nie chciała przystąpić do traktatu z dnia 6 Lipca iednakowoż czyniła wszystko w Stambule, aby utrzymać pokóy w Europie; "i właśnie dla tego, że to było iey życzeniem, nie przystąpiła do traktatu.„ Kuryier zaprzeczał temu, i starał się na politykę Austryi, o ile bydź mogło, dwóyznaczne i niekorzystne rzucić światło.

Jak wiadomo, Nayiaśnieyszy Dwór nasz nie zwykł swoie polityczne środki wystawiać na cześć polemikę Gazet. Jednakże, by w tym ważnym przypadku przyłożyć się do wyświecenia prawdy, i odwrócić liczne i bezzasadne obwinienia, potwarze i niedorzeczne oskarżenia, które się codziennie we Francuzkich, Angielskich, a niestety! nawet i w Niemieckich pismach odzywaią, upoważnieni iesteśmy do umieszczenia następuiącego dokumentu, z którego każdy bezstronny czytelnik przekonać się może, iak przemawiał Cesarski Gabinet do Porty Ottomańskiey w Marcu — na cztery miesiące przed podpisaniem traktatu Londyńskiego — iak przed dwudziestą miesiącami — i iak przed wybuchnieniem Greckiego powstania aż do dnia dzisieyszego, oraz iak dalece zasługuie na zarzut, że Mocarstwo to nakłaniał do prowadzenia woyny przeciwko powstańcom i do odrzucenia propozycyi pokoiu.

Nota C. K. Internuncyusza przy Porcie Ottomańskiey, podana w dniu 12 Marca 1827 roku.

Wysoka Porta tak często oddawała sprawiedliwość systemu i niezmiennemu sposobowi myślenia Ces: Austryiackiego Dworu, iż zbyteczną byłoby rzeczą ponawiać tey te zapewnienia. W skutek tego sposobu myślenia, którego Cesarz Jmć Sułtanowi przy każdey sposobności dawał dowody, otrzymał podpisany rozkaz, zwrócić należytą uwagę W. Porty na przedmiot, będący w bezpośrednim związku z istotnemi interessami tego Państwa, a któremu Cesarz Jmć od wielu lat ciągłą poświęcił troskliwość.

Podpisany miał iuż przed dwudziestu miesiącami zaszczyt, przywieść Ministrom Ottomańskim przyczyny, które Cesarzowi Jmci nie pozwalaią dłużey patrzeć oboiętnie na nieograniczone przedłużenie zamieszek niszczących część Turcyi Europeyskiey. Wtedy rozwinął on ważne powody, które obowiązuią Wysoką Portę myśleć o nayskutecznieyszych środkach, któreby owe zamieszki ukończyć, i w prowincyiach powstałych szypki, prawdziwy i stały pokóy przywrócić zdołały. Te same przyczyny troskliwości ze strony Cesarza Jmci, te same powody zniewalaiące W. Portę nie tylko że istnieią dzisiay ieszcze w całey swey mocy, lecz od tego czasu nabyły takiey ważności i konieczności, że Dwór Cesarski nie może tego dłużey iuż pomiiać milczeniem, iakie dotąd zachowywał. Cesarz Jmć podnosząc ieszcze raz głos swóy w tym przedmiocie, dopełnia sumiennie obowiązku świętego, który wkłada na Niego troskliwość o dobro ludów iego równie iak sąsiedzkiego i przyiaźnego Państwa.

Ta pacyfikacyia, przedmiot naygorętszych i naystalszych życzeń Dworu Cesar-

skiego, zasadza się na własnym interessie Porty, na interessie całey Europy, nakoniec na szczególnym interessie Monarchii Austryiackiey.

Gdy podpisany na wyraźny rozkaz Dworu swoiego wspólnie z Ministrami niektórych łanych sprzyiaźnionych Mocarstw, pytanie to wniósł po raz pierwszy, odebrał od W. Porty odpowiedź, że pacyfikacyia nastąpi, że Sułtan skłonny iest przebaczyć tym ze swoich poddanych, którzyby do posłuszeństwa powrócili, a tych, którzy w powstaniu trwaią, spodziewa się przy pomocy Bożey mocą oręża do tego zmusić. Dwa lata iuż prawie upłynęło, i iakiż był rezultat niezmiernych usiłowań, nieobliczonych ofiar Dywanu? Powróciliż powstańcy do posłuszeństwa? Zostaliż pokonani mocą oręża? Nie istnieież ciągle powstanie w całey swey mocy? Możesz rząd Ottomański sądzić, że iest w spokoynem posiadaniu kraiu, nawet gdy mieszkańcy obwodów, które na chwilę poddały się, na nowo uymuią za broń, skoro tylko dozwoli onym oddalenie woysk Tureckich? To, co Porta nie mogła przywieść do skutku w ciągu prawie sześciu lat, nie iest podobna, aby mogła ieszcze osiągnąć środkami, które się widocznie od roku do roku zmnieyszaią. Czego trudnoby iey było dokazać, gdyby nawet Mocarstwa obce nieczynnemi zostawały świadkami walki, nierównie zaś trudniey, gdyby niektóre tak się wyrażały, iako to dzisiay czynią.

Przypuściwszy nawet, że Porta nowemi i podwoionemi usiłowaniami mogłaby opanować miasta i wyspy, będące w ręku powstańców, rezultat ten nie głaeby inaczey bydź osiągniony, iak przez nowe potoki krwi i przez zupełne wytępienie mieszkańców? Zamiar takowy nie podobna, aby powstał w duszy Monarchy, którego powołała Opatrzność na oyca ludów swoich.

Doświadczenie upłynionych lat sześciu powinno było przekonać Portę, że prawdziwego środka uspokoienia wzburzonych umysłów i przywrócenia pokoiu w Grecyi nie w samey tylko broni szukać należy; podobna pacyfikacyia pociągnęłaby za sobą wyniszczenie lub tylko zmyślone poddanie się powstańców. W iednym lub drugim przypadku byłażby rękoymia spokoyności na przyszłość, nawet dla nayblizszey przyszłości? Czego Mocarstwa żądaią, czego Austryia w szczególności względnie swoich licznych stykalnych punktów z kraiem Tureckim, względnie dotkliwych strat, iakie kwitnący iey handel i iey żegluga przez zamieszanie pokoiu publicznego na Wschodzie ponoszą, nakoniec względnie niebezpieczeństwa, iakiem duch rewolucyyny zagraża sąsiedzkim Państwom, dopoki trwać będzie powstanie Greków, koniecznie życzyć musi, nie iest to iedynie pozorne i przemiiaiące uspokoienie zamieszek w teraźnieyszey chwili, lecz rękoymia stałego i trwałego pokoiu.

Ta rękoymia przyszłey spokoyności i trwałego poddania się Grecyi, może znaydować tylko w przyrzeczoney przez Portę powstańcom nadziei, iż powróciwszy pod władzę Sułtana, nie będą się o swóy los przyszły, swóy byt polityczny i swoię pomyślność obawiali, że stan ich będzie polepszony i że zupełnie będą zabezpieczeni przeciw wszelkiey reakcyi, iaką ucierpieli, i iakiey ponowienia się lękaią.

Dwory Petersburgski i Londyński, udzieliły Ces. Austryiackiemu Dworowi plany, iakie osądziły za przyzwoite ku osiągnieniu tego zbawiennego celu, Cesarz Jmć nie tylko uznał ważność, które te obadwa Dwory nadaią przedmiotowi, który Cesarza Jmci zarówno obchodzi, lecz także i konieczną i niezbędną potrzebę dla Porty, teraź-

)s(

mieyszą opłakania godną walkę stósownemi środkami, o ile bydź może, iak nayprędzey do pożądanego doprowadzić końca. Kroki Reprezentantów Rossyi i Anglii i innych poselstw Dworów sprzymierzonych nie każą bynaymniey powątpiewać o rzeczywistości pomienionych planów, ani o potrzebie, aby onym Porta uległa.

Podpisany iest przeto upoważniony polecić szczególnieyszey uwadze wysokiey Porty owe udzielenia i przełożenia, które iey przez Reprezentantów obydwóch wyż wspomnionych Dworów będą podane. Prosi on ią, aby takowe w mądrości swoiey z doyrzałą uwagą rozpoznała, i zastanowiła się nad nieprzewidzianemi skutkami, iakie pociągnąćby za sobą mogło nieuważne postanowienie przeciwne prawdziwemu interessowi tegoż Państwa, równie i życzeniom sprzyiaźnionych z nim Mocarstw.

Jako organ Dworu, który ani zmyślać uczuć, ani prawdy ukrywać nie umie, który ani stara się podobać, ani się lęka niepodobać, pochlebia sobie podpisany, że Ministerium Ottomańskie oświadczenie to przyymie z taką samą uprzeymością i zaufaniem, iakich on w innych równie ważnych zdarzeniach tyle otrzymał dowodów.

Korzystamy z tego udzielenia ku sprostowaniu faktum, względem którego od nieiakiego czasu fałszywe przedstawienia były w obiegu, a które wyżey wspomniony Angielski Kuryjer (podobnie innym Dziennikom, które naszem zdaniem nie zasługuią na zbicie) za właściwy klucz Austryiackiey polityki w sprawie Wschodu podaie.

Kuryjer chce z pewnego twierdzić źródła, że Austryia aż do pierwszych dni Października nie przestawała wspierać wstrętu Tureckich Ministrów do wszelkich kroków spokoynych, i mianowicie zachęcała ich, nie słuchać przełożeń Dworów traktatem Londyńskim połączonych. W początku Października zmienił się raptownie ton Ces: Internuncyusza, a to z powodu surowey nagany, którą od Dworu odebrał; od tego czasu mówił on o pokoiu, a nawet w ostatnich czasach silnie pracował, aby nie dopuścić formalnego wybuchnienia i t. d.

Takiey prawie iest osnowy oskarżenie. Rzecz ta, iak dalece o tem mamy wiadomość, ma się w sposobie następuiącym:

Instrukcyie Internuncyusza, przez wszystkie okresy powstania, jeźli podług okoliczności odmieniały się, iednakowoż w fundamentalney zasadzie, duchu i zamiarze były też same. Cesarz Jmć nie życzył sobie nigdy niczego innego, ani też w Stambule innego nie objawił życzenia iak tylko, aby ta nieszczęsna walka o ile bydź może śpiesznie, i stale w sposobie dla wszystkich stron zaspokaiącym była zakończona. W tey, i tylko w tey myśli Cesarski Minister przy Porcie nieustannie mówił i czynił; a jeźli czasami różnica w widokach względem wyboru środków między Dworami zachodzić mogła, każdy iednakowoż proiekt do tego pożądanego celu, albo pochodził od Dworu Cesarskiego, lub wszelkiey od niego doznawał pomocy i przez iego poselstwo w Stambule wiernie był popierany. W czem stawić mogą świadectwo wszystkie Europeyskie i Tureckie archiwa.

Dnia 16 Sierpnia r. b. uczynili Posłowie potróynego przymierza pierwsze w skutku traktatu Londyńskiego umówione oświadczenia Porcie, i Internuncyiusz był wezwany, aby polecił takowe, iak w podobnych wypadkach zawsze czynił, Ministrom Ottomańskim do ścisłego rozważenia. Internuncyjusz wiedział o tem, że Dwór iego z

powodów, których rozbiór niebyłby tu właściwy — nie należał do traktatu Londyńskiego. Ztąd wątpliwość w nim powstała, czyliby pomimo dawniey mu przysłanych a nieodwołanych ogólnych instrukcyy, iego współdziałanie mogło bydź godziwe i pożyteczne w postępowaniu, które się ściągało do osobnych, Dworowi iego obcych układów; wątpliwość, którey żaden biegły dyplomat nie nagani. Daleki iednakże, aby z tego powodu zaniechał swoiego dotychczasowego stanowiska względem Porty, lub swoich niezmordowanych usiłowań ku przywróceniu wewnątrz i utrzymaniu zewnętrznego pokoiu, nie zaniedbywał Baron Ostenfels żadnego zamiarowi odpowiednego środka dla przekonania Porty o niebezpieczeństwie w iakiem zostawała, i o nagłey potrzebie poiednawczych środków. Wytrwałości iego nic nie pokonało, samo nawet ponowione, uroczyste oświadczenie Ministrów Tureckich, że ani przystąpienie Austryi, ani teyże z pogróżkami trzech innych Mocarstw połączone napomnienia, nie zachwieią postanowienia Sułtana. Wątpliwość iego ograniczała się wyłącznie na formie iego dalszego postępowania.

I gdy odmawiał podania urzędowey noty — iako widocznie bezowocney — aż do pewnych instrukcyy swoiego Dworu, dał on, awem wyraźnem silnem i ustnem przedstawieniem u Porty, Posłom trzech połączonych Dworów niezaprzeczone dowody gorliwości, z którą popierał sprawę pokoiu.

Gdy doszła o tem wiadomość do Wiednia, zalecono Internuncyuszowi trzymać się dawnieyszych instrukcyy, i iego chwilowe wątpliwości rozwiązało dobitne oświadczenie, (*) tak względem Dywanu iako też względem Posłów trzech połączonych Mocarstw. Nieznaydował się on w położeniu aby coś cofnął, lub by coś w swoim trybie odmienił, starał on się ciągle, dopoki iescze cień był nadziei, niedopuszczać wybuchnienia złego dla ludzkości, i co w tey mierze czynił, sami nawet iego przeciwnicy niezaprzeczą.

Ten prosty obraz i autentyczny faktów, uczynić powinien przynaymniey wrażenie na tych wszystkich, ktorzy przez oczywistą niewiadomość prawdy, spotwarzaią zamiary Dworu Cesarskiego i postępowanie iego dyplomatów. Inna niemniey liczna klassa tych, ktorzy oddychaiąc nienawiścią ku zasadom tego Dworu lub pobudzeni duchem namiętnym stronnictwa swoię własną słabość przez wiarołomne powstanie na rząd, wyższy nad ich bluźnierstwa, pokryć staraią się, iako się samo przez się rozumie, nie iest do oświecenia. Ale i na nich przyydzie czas upamiętania; lecz w tedy dopiero, gdy owoce ich nauk rozciągną na świat niepowetowaną zgubę.

Z Paryża d. 24 Grudnia.

Infant Don Miguel znaydował się onegday na wieczerzy i balu u Xcia Orleanu. Wczoray był na wieczorney zabawie u Xiężney Berry. Onegday odwiedził Muzeum. Dziś odiedzie do Londynu.

Hr. de la Bourdonnaye miał dnia 14go dwugodzinne posłuchanie u Delfina.

(*) *Nie zaś surowa nagana, iak utrzymuią gazeciarze, opieraiąc się na powadze tym celem zmyślonego baiecznego dokumentu. O Depeszy tey w Pera ukutey, która przechodząc zrąk do rąk, na ostatku dostała się od iakiegoś kątowego dyplomata do pism publicznych, iuż od dwóch miesięcy mieliśmy wiadomość. Ztąd śmieszna się nam bydź zdaie praca, iaką sobie dziennikarze zadaią, aby wystawić ią w sprzeczności z pochwałą, którą niedawno Internuncyusz odebrał.* (P. D. A.)

Wyyście z Ministerium Hr. Corbierre zdaie się bydź, iak Dziennik Konstytucyonista zapewnia, niewątpliwem. Dziś odieżdża ten Hrabia do Rennes a iak inne sądzą do Nicei. Hr. Peyronnet wychodzi także z Ministerium. Hr. Villele nadaremnie czyni w lewą i prawą stronę propozycyie, nikt ich słuchać niechce. Umieszczona w Liońskiey Gazecie wiadomość o rozdwoieniu Deputacyi Paryzkiey, poczytuie Dziennik Konstytucyonista za kłamstwo. Zaś Dziennik Sporów wyraża: iż ieśli Hr. Villele nie usunie się wcześnie, wniydzie pomiędzy trzy ognie: przeyrzenie pełnomocnictw, adress do Króla i akt oskarżenia. Pewną bowiem iest rzeczą, iż w adressie Monarcha proszony będzie o oddalenie Ministra, który przez przewrotność swoią rzucił ziarno niezgody pomiędzy zasmuconych poddanych i oycowskie serce Króla. Jeżeli rzuci pocisk na Izby prawodawcze, tedy nie doydą podatki.

Wystawione tu bydź maią trzy nowe pływaiące mosty, ieden między mostami Ludwika XVI i Jenauskim, drugi połączy plac *Greve* z *ile de la cité*, a trzeci tamę *de la cité* z groblą *Miramionnes*.

Gazeta Francyi donosi z wielką radością, iż w mieście Köthen, rezydencyi Xcia Anhalt-Köthen, w kraiu Ewanielickiego wyznania, utworzona została parafiia Katolicka i budowany iest Kościoł Katolicki wedle planu dawney Bazyliki Rzymskiey S. Agnieszki. Xżę panuiący i iego małżonka, (którzy iako wiadomo przeszedł do Kościoła Katolickiego, złożył znaczną summę na budowę tego kościoła, który tem potrzebnieyszy był, iż kaplica zamkowa niebyła iuż wystarczaiącą dla pomnażaiącey się liczby wiernych.

Naynowsze nasze wiadomości z Stambułu dochodzą do 26go Listopada. Doniesienia z Tunis, gdzie doszła iuż wiadomość o zdarzeniu w Navarino, są zaspokaiaiące. Bryg Królewski Lancier popłynął dnia 21go b. m. z Tulonu do Marsellii, dla przewiezienia ztamtąd jeneralnego naszego Konsula Drovetti do Alexandryi. Liczba korsarzów Algierskich pomnaża się na morzu Srodziemnem. Z odeszłego dnia 25 Listopada z naszych portów konwoiu dostały się w ich ręce 4ry statki.

Między ulicami St. Honoré i Rivoli założona bydź ma nowa pod nazwiskiem: ulica Xcia Bordeaux.

Dziennik wychodzący w Bordeaux *Indicateur* donosi pod dniem 6 b. m. z Madrytu, iż rozchodzi się tam wieść, że woyska Francuzkie odebrały rozkaz do opuszczenia Kadyxu.

List z Hawanny donosi, iż rząd wyspy Kuby uzbierał 750,000 piastrów na utworzenie banku tey osady, gdy nagle ajent Rządu Hiszpańskiego zabrał te pieniądze i na fregacie Perła do Hiszpanii odesłał. Okoliczność ta zrządzić miała wielkie nieukontentowanie.

Z Rio-Janeiro piszą pod dniem 27 Października, iż żaden Brazyliyski okręt nie śmie wyyść na morze aby nie był o milę od krążącego korsarza Buenos-Ayres pochwycony. Niedawno Minister morski wysłał przeciw niemu bryg o 22 działach, lecz ze wstydem przed nim uciekać musiał. Francuz Bussault czyli Dussault iest kapitanem tego korsarskiego okrętu.

Z Barcelony d. 12 Grudnia.

Wygnanym ztąd przez Hr. d' Espanna liberalistom dozwolił Król powrócić.

Wieść, że nowe powstały bandy w prowincyi Katalonii, potwierdza się niestety. Bandy te przebiegaią szczególniey okolice Aldecona i Benicarlo, woyska przeto stoiące

w Tortosie, przeszły znowu dla ich ścigania za Ebro, ponieważ Jenerał Longa niema dosyć woyska do ich pokonania. Znany Herszt buntowników Jep del Estanys zebrał rozbitki swey bandy i nowozaciążnemi zmocnił. Nie myśli już o ucieczce, owszem kilkanaście oddziałów swey bandy wyprawił na równiny.

Przestrach i trwogi, którą obecność Hr. d' Espanna w mieście naszem sprawiła, tak była wielka, iż wieść o iego wyiezdzie wzbudza powszechną radość. Wczoray z winy iego o mało nieprzyszło do zaburzenia. Wydał bowiem rozkaz, aby mieszkańców tuteyszych, którzy od niepamiętnych czasów mieli zwyczay w święto Niepokalanego poczęcia odwiedzać Kościół w zamku Montjoui, nie wpuszczano. Rozkaz ten nie był wcześnie ogłoszony, przeto zebrało się do 15,000 ludzi, którzy krzykiem żądali wpuszczenia do zamku, który im nakoniec dozwolony bydź musiał; ale rzecz nie ukończyła się bez uszkodzenia wielu ludzi w tłoku. Król miał postępek rzeczonego Hrabiego mocno naganić.

Z Madrytu d. 10 Grudnia.

W Estramadurze pokazać się niedawno miały liczne bandy powstańców.

Od uwięzienia człowieka, który z buntowanemi okolicami utrzymywał podeyrzaną korrespondencyią, dokłada policyia starania, aby żadne niebezpieczne pismo nie wyszło na widok publiczny, i z tego nawet powodu gazety Katalońskie później są wydawane.

Prywatne listy z Barcelony przywieść miały wiadomość o zmianie Ministrów, tudzież o powszechnem za przeszłość przebaczeniu i uznaniu długu byłych Stanów.

Dziś była narada u Ministra Skarbowego Balasteros, na którey roztrząsano użalenia woyskowych, że wyznaczony dotąd dla nich żołd nie iest dostateczny.

Z Londynu d. 21 Grudnia

Lord Goderich pozostaie tymczasowo na czele Ministerium. Lord Harrowby miał nie przyiąc iego następtwa. Mówią powszechnie, iż Lord Holland wniydzie wkrótce do Ministerium. Tymczasem Lord Goderich znaydował się onegday na gabinetowey radzie w Ministerstwie spraw zagranicznych, która od godziny 4 z południa do 7mey trwała. Wczoray miał u J. K. Mci długie posłuchanie i znaydował się znowu na gabinetowey radzie.

Gazeta wczoraysza *Times* donosi, iż Lord Goderich zezwolił na pozostanie ieszcze 8 dni na urzędzie, ale złożenie iego iest nieodmienne.

Taż Gazeta pisze, iż Rząd nasz odebrał do 24go Listopada doniesienia od P. Stratford Canning z Stambułu, w których wyraża, iż niema nic niepodobnego, że przyszły list pisać będzie z okrętu, skoro Sułtan na iego wyiazd zezwoli.

Do Posła Austryiackiego Xcia Esterhazego przybył tu dnia 16go b. m. gońcem Ces. Austryiacki Szambelan, Hr. Dietrichstein.

Z Lizbony piszą, iż Królowa matka zamyśla ostatnie dni życia w Rzymie przepędzić.

Przez przybyły do Plimutu okręt liniiowy Genua odebraliśmy niektóre ciekawe okoliczności o zwycięstwie pod Navarino. Kapitan Bathurst został iuż na początku bitwy raniony, a później był kartaczem w brzuch trafiony i żył ieszcze 11 godzin. Krótko przed śmiercią odwiedził go Admirał Codrington, a ten rzekł do niego: "Ja umrę i iak czuię wkrótce, lecz sądzę, iż Codrington pamiętać będzie o moich officerach.„ To przyrzekł Codrington na wielką pociechę umieraiącego. Chciał on bydź w Malcie pogrzebany, ale Admirał postanowił zwłoki iego do Anglii posłać. Kapitan morski Moore

został pod górą Etną pogrzebany, a Kapitan Bell po tey bitwie w morze wrzucony. Pomiędzy kulami, które Turcy na ten okręt wystrzelili, padły między innemi dwie kamienne ważące po 100 funtów. Okręt Albion otrzymał z początku rozkaz zniszczenia obu liniiowych Tureckich okrętów, ale potem przeciwny z powodu smutnego stanu żyiących ieszcze na nich Turków. Opowiadaią tu wiele bohaterskich, ale razem śmiesznych scen tey strasznej dramy. P. Grey, przednikowi okrętu została ręka zgruchotana i musiano ią aż do ramienia oderznąć. Gdy przybył chirurg, rzekł do niego: " rąb bracie, a spieszno, muszę ieszcze raz do tych łotrów wystrzelić. „ Lecz nie dopuszczono go iuż na przodek okrętu. Jednemu z maytków musiano nogę oderznąć, a inny rzucił ią w morze; stóy bracie, rzekł pierwszy, oskarżę cię przed kapitanem, ktoż dozwolił ci moią nogę z botem w morze wrzucać? — Dwie synogarlice, które w Smirnie kupione były, znaydowały się w całey bitwie i iedney z tuteyszych Dam ofiarowane zostały. — Kilka kobiet znayduiących się na okręcie Genua dopomagały skutecznie chirurgom opatrywania ranionych. — Dway Grecy przykutemi byli do dział Tureckiego okrętu, który na powietrze wyleciał, uratowali się iednak, przypłynęli do nas, przykładali się do dawania ognia z dział naszych i zostali do Navarino na ląd wysadzonemi. — W wigilii bitwy tak byli wszyscy na śmierć przygotowanemi, iż większa część Angielskich officerów poczyniła testamenty, niż udała się na spoczynek. Gdy po bitwie Admirał Turecki przybył na okręt Azyia, rzekł z nayzimnieyszą krwią !: to co zaszło, kosztować będzie moią głowę.

Portugalscy tuteysi kupcy w uchwalonym niedawno adressie do Infanta Don Miguel, wyrażaią między innemi życzenia, aby ten Xżę rządził Portugaliią wedle konstytucyi i utrzymał związki przyiaźni z dawnym Sprzymierzyńcem Domu Bragancy, Anglią. Do złożenia tego adressu wyznaczona została deputacyia.

Rząd naiął onegday 6 przewozowych statków i iak mówią do przywiezienia woysk naszych z Portugalii.

Okręt bombowy Erobus iest iuż prawie uzbroiony, a z pospiechem uzbraiane ieszcze są okręty Etna, Tervor i Iufernal.

Ibrahim Basza miał po bitwie Nawaryńskiey zaniechać w Morei działań i woyska swoie skupić między Navarino i Modon; miał także większą część osady z Trypolizzy ściągnąć do siebie i będącym pod iego rozkazami Albanczykom pozwolić wrócić do domów.

W Chatam spuszczona została z warsztatu dnia 21go Grudnia fregata Afrykanka na 46 dział.

Handel suknami w Leeds i Hudbarsfield (Jorkshire) idzie dosyć teraz pomyślnie. Wszystkie rękodzielnie są ciągle zatrudnione, i oddawna nie było iuż przypadku, aby pracowita klassa ludu obeszła się w zimie bez wsparcia iak tego roku. O wełniane kołdry nie wiele iest pytania, ale kobierce wielki maią odbyt. Na długą i zwyczayną Angielską wełnę wielki iest pokup, ale przedniey mało kupuią. Zagraniczna iest szukana.

Jenerał Lecor udał się z swieżem woyskiem z Rio-Janeiro, dla obięcia naczelnego dowództwa nad woyskiem Brazyliyskiem przeciw Buenos-Ayres. Do Bahii popłynęła fregata z batalionem Cesarskiey gwardyi, ponieważ pokazać się tam miały ślady zaburzeń.

Znany wędrownik, Pułkownik Denham, mianowany miał zostać Gubernatorem naszych posiadłości nad brzegiem zachodniey Afryki.

DODATEK
DO Nro 3.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 9 STYCZNIA 1828 ROKU we SRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzien godzin.	Barometr z reduk: na 0° R.	Therm: czyli stop: zimna	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Stycz:	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 6, 022	—10. 5	82	Wschodni mocny	Pochmurno	
12	„ 6, 523	— 8. 7	75	„ „	Pogoda	
5. 3	„ 6, 576	— 8. 8	75	Półn: Ws. mocny	„ „	
9	„ 7, 055	—12. 0	82	Wschodni mocny	„ „	
7	27 6, 786	—13. 8	83	Wschodni średni	Pogoda	
6. 12	„ 6, 293	— 9. 4	78	„ mocny	Pogoda z Chmur:	
3	„ 5, 851	— 8. 1	74	„ „	„ „	
9	„ 6, 253	—10. 3	83	„ „	„ „	
7	27 6, 720	—10. 2	84	Połn: Za. słaby	Pochmurno	śnieg.
7. 12	„ 7, 019	— 8. 2	82	„ mocny	„ „	„
3	„ 7, 083	— 7. 0	84	Zachodni średni	„ „	„
9	„ 7, 378	— 5. 6	84	Połud: Za. średni	„ „	

J. *Steczkowski*, Z. A. O.

— *Z Krakowa.* —

Wyciąg Obserwacyi Meteorologicznych z Roku 1827 r.

Naywyż: stan Barom: d. 4 Lutego 28" 0.''' 249
Nayniższy . d. 23 Mrca 26 8. 802
Średni 27 4. 822

Naywięk: ciepło d. 3 Lipca + 28. 1
Naymnieysze d. 18 Lutego — 16. 0
Średnie . . . . + 8. 199

Dni pogodnych 40. Pogodnych z chmurami 125. Pochmurnych 200. Mgły 36. Deszczów 119. Śniegów 60. Grzmotów 25. Wichrów 40. Wiatr panuiący wschodni.

W Krakowie dnia 1go Stycznia 1828 r.

Steczkowski, Z. A. O.

Z Rzymu d. 4 Grudnia.

Gazeta tuteysza *Notizie del giorno* zawiera następuiące z Korfu doniesienie pod

dniem 25 Listopada: "Podług listów z Napoli di Romania Rząd Grecki w skutku przełożenia Admirałów eskadr sprzymierzonych, postanowił, iż 40 narodowych okrętów wyyść ma na morze, dla zniszczenia wszystkich rozbóyniczych okrętów i w wodach Greckich przywrócenia bezpieczeństwa żeglugi i handlu. — Ibrahim Basza odciągnął wszystkie swoie woyska z Trypolizzy i zgromadził całą swoią siłę między Modon i Navarino. Kolokotroni osadził zaraz Trypolizzę. Ibrahim oddalił także będących pod iego rozkazami Albańczykow z powodu, iż zaledwo dla woyska swoiego posiada żywność.„

Z Halle d. 20 Grudnia.

Professor Doktor Gesenius powołany został na Professora literatury wschodniey do Gettingi, w mieysce zmarłego chwalebney pamięci Eichhorn, lecz iak słychać, nieprzyiął tego powołania.

Uczniowie tuteyszeego Uniwersytetu odznaczaią się teraz pilnością i porządkiem. Liczba ich wynosi 1185, pomiędzy któremi poświęca się teologii 836, prawu 215, medycynie 75 a filozofii 75.

W przyszłym roku przystąpionem bydź ma do budowy gmachu Uniwersytetu, a teraźnieyszy teatr będzie rozebrany.

W tuteyszym Kościele katedralnym dany niedawno był koncert, z którego dochód poświęceny został na pomnik Franke.

Miasto nasze upięknia się coraz bardziey i cieszy się wielu dogodnemi urządzeniami, co winniśmy wszystko szanownemu naszemu Burmistrzowi Mellin.

Z Ruckeburga d. 24 Grudnia.

Dziś o godzinie w pół do 5tey zrana Xiężna na Schaumburg-Lippe, z domu Xiężniczka Waldeck i Pirmont, powiła szczęśliwie córkę, która na Chrzcie świętym otrzymała imiona Augusta Karolina.

Z Hamburga d. 29 Grudnia.

Królewsko-Bawarski jeneralny Konsul, Kawaler Hildebrandt złożył dziś Senatowi wierzytelny list Monarchy swoiego.

Cesarsko-Brazyliyski Konsul, P. Rademaker, przedstawił dziś Senatowi iako Brazyliyskiego Vicekonsula P. Hinsch, którego Senat w tym zaszczycie przyiął.

Od brzegów niższey Elby d. 28 Grudnia.

Do Hamburga nadeszło potwierdzenie nieprzyiemnego doniesienia, że Marokańscy korsarze wysłanemi znowu zostali na morze przeciw okrętom Hamburgskim.

N. Krol Jmość Szwedzki nakazał rządowi Norwegskiemu zwołać nadzwyczayny Seym w Lutym.

Pani Katalani otrzymać miała w podarunku od Króla Szwedzkiego wielki brylantowy krzyż, od Królowey dyiamentową egretkę, a od Królewicza Następcy tronu i iego Małżonki naszyynik i parę kulczyków brylantami wysadzonych.

Z Szwaycaryi d. 24 Grudnia.

W Radzie reprezentacyyney Kantonu Genewskiego PP. Candolle i Brydel wnieśli, aby nowy dar Panny Rath 160,000 ZR. obrocony był w połowie na odbudowanie gmachu biblioteki, a drugiey domu sierot. Rada przyięła te wnioski, równie iak następnie rachunki z wydatków budżetowych r. 1827.

Okolnik Dyrektoryiatu Szwaycarskiego Zurichskiego uwiadomia Kantony, iż Rząd Bawarski żąda podania wydatków na utrzymanie poddanych Bawarskich w Szwaycaryi.

Od brzegów Menu d. 28 Grudnia.

Dwór Królewsko-Bawarski znaydował się dnia 21go Grudnia na danym w Kr. narodowym teatrze wielkim muzycznym i głosowym koncercie na obchód śmierci Klary Metzger-Vespermann. Dnia 2 czyli 3 Stycznia otworzony w Minchen zostanie nowy Odeon balów maskowych.

Owdowiała N. Królowa Jmość Bawarska przybyła z swoiemi córkami Maryią i Ludwiką na powszechną pociechę Wirchurgsanow dnia 23go Grudnia w nocy do tego miasta.

Od granic Tureckich d. 20 Grudnia.

Dostrzegacz Austryiacki zawiera następuiące doniesienia z Korfu do 13 Grudnia:

Z Korfu d. 3 Grudnia 1827.

Przez przybyły tego rana z Santa Maura okręt z pismami od tamecznego Angielskiego Rezydenta Majora Temple, do Lorda Naczelnego Kommissarza, odebraliśmy wiadomość, że Jenerał Church dnia 30 Listopada przybył z 6 statkami, pomiędzy któremi ieden parowy, zapewne Entreprise, pod Dragomestre (w Arkarnii) i wysadził tam podług iednego 3000, a podług drugiego podania 5000 Greckiego woyska.

Z Korfu d. 7 Grudnia.

Sekretarz Lorda Naczelnego Kommissarza, Podpułkownik Rudsdell, odpłynął dziś o godzinie 2 zrana na parowym okręcie Jońskim Adam do Ankony, zkąd uda się do Londynu. Podczas iego nieobecności P. Edward Stuart Boynes odbywać będzie przy Naczelnym Kommissarzu obowiązki sekretarza. — Od wczorayszą trudnią się tu zaprowadzeniem nowych dział do zamku naszego miasta, a mianowicie do tak zwanego starego szańcu, gdzie założono nową redutę. Należący na przeciwko miasta naszego skale Vido ponowione są obwarowania, które już były zaniechane, i codziennie pracuie nad niemi do 600 ludzi.

Z Korfu d. 8 Grudnia.

List z Prevesy pod dniem 3 b. m. donosi, iż dnia 1go b. m. przybyło do Luro 500 Tureckiey konnicy i rozłożyła się nad brzegiem tamecznym. Seraskier Reszyd Basza był także w Prevesie oczekiwany.

Późnieyszy list z Prevesy pod dniem 4 b. m. potwierdza przybycie kilku Greckich statków z woyskiem lądowem pod Dragomestre, które mieysca opuściła zaraz niewielka liczba stoiącego tam Tureckiego woyska. Wielkorządca Prevesy, Veli-Bey, Kapitanowie Varnachioti i inni Greccy, którzy się Porcie poddali, zabierali się do wyruszenia przeciw Dragomestrze, dokąd także udać się ma stoiąca pod Luro Turecka jazda.

Z Korfu d. 13 Grudnia.

W tey chwili nadeszły list z Zante donosi, pod dniem 6 b. m. iż od kapitana przybyłego tam z Navarino statku dowiedziano się, że przy odeyściu tego statku znaydowało się w Navarino 54 Tureckich woiennych i przewozowych okrętów w gotowości do odpłynienia. Nie mógł się rzeczony kapitan dowiedzieć o istotnem przeznaczeniu tych okrętów, słyszał tylko, iż maią się udać do Alexandryi po żywność i potrzeby woienne i te do Morei zawieźć. — Powyższą wiadomość o gotowości w Navarino 54 Tureckich okrętów do odpłynienia, potwierdził przybyły tu dziś w 4 dniach ztamtąd inny kupiecki okręt. Moharrem-Bey, dowódca floty Egipskiey, który w 20 Październiku od kuli draśniony został, iuż wyzdrowiał i znaydował się w Navarino. Kapudan-Bey, Tahir Basza odpłynął do Stambułu. Ibrahim Basza bawił na przemiany w Navirino i Modon.— Lord Cochrane z fregatą Hellas, iedną kor-

wetą, iednym brygiem i iednym szonerem krążył w wodach Navarinu.

Podług doniesień z Smirny pod dniem 3 Grudnia, panowała tam ciągle nayzupełnieysza spokoyność, chociaż nadeszłe do tey chwili z Stambułu wiadomości nie wiele czyniły nadziei utrzymania pokoiu, owszem zapowiadały wkrótce odiazd Posłów 3ch Dworów, które traktat Londyński podpisały. Fregata Francuzka Armida i Angielska Dryada popłynęły dnia 27 Listopada do Dardanellów, gdzie iuż oddawna stoi fregata Francuzka Lione, dla zabrania Posłów Angielskiego i Francuzkiego, w przypadku gdyby Stambuł opuścić mieli. (*)

Z Scio niemiano w Smirnie dalszych doniesień iak do 20go Listopada. Strzelano do zamku tamecznego i nawzaiem z tego do oblegaiących Greków pod Fabwier, ponowiane było codziennie w pewnych godzinach. — Dnia 19 Listopada Ces. Austryiacka korweta Karolina i galiota Fenice zarzuciła w porcie Scio kotwice. Na pierwszą wsiadła rodzina Ces. Austryiackiego Konsula na tey wyspie, Pan Stiepovich, którą zawiozła do Smirny. — Grecy zaczęli około zamku na Scio kopać linią. Nieszczęśliwi mieszkańcy tey wyspy bardzo są od swych rzekomych wybawców ucisk nemi. Kommissyia rządu Greckiego nałożyła na nich 1 mill. piastrów Tureckich kontrybucyi, która iest od kilku dni z surowością wybierana.

(*) *Oba iak iuż wiadomo odpłynęli dnia 8 Grudnia do Dardanellów.*

TEATR NARODOWY.

Jutro Czwartek, to iest dnia 10 b. m. daną będzie Komedya w 3ch aktach, z niemieckiego Aug: Kotzebue przetłómaczona: *Indyjanie w Anglii.*

Dnia 7 i 8 Stycznia 1828 r.

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— Pszenicy	15	—	14	18	12	15	11	—
— Żyta	12	18	12	15	11	15	10	15
— Jęczmienia	11	—	10	—	9	—	8	15
— Grochu	17	—	16	—	—	—	—	—
— Owsa	7	—	6	15	6	12	—	—
— Jagieł	21	—	20	—	19	—	18	—
— Rzepaku	36	—	34	—	—	—	—	—

LOTERYIA KRAIOWA.

W 276 Ciągnieniu dnia 9go Stycznia 1828 roku w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

71. 86. 73. 30. 66.

Przyszłe 277 Ciągnienie dnia 16go Stycznia 1828 r. przypada.

DONIESIENIA.

W dniu 11 Stycznia r. b. o godzinie 10 ranney w Kamienicy pod L. 520 przy Ulicy Floryańskiey, odbędzie się publiczna licytacyia wydzierżawienia pierwszego piętra i dolnego mieszkania z stayniami na miesięcy sześć w drodze exekucyi Administracyiney; życzący sobie w czasie i mieysce oznaczone opatrzonych w Vadium złp. 60 zaprasza się.

Jan *Krzyżanowski*, Sekw: Rząd.

W dniu 11 Stycznia r. b. 1828 o godzinie 9tey zrana w Krakowie w gmachu Sukiennic, odbędzie się licytacyia w drodze exekucyi Sądowey zatradowanych ruchomości, iako to: zwierciadła, komody, stolików, sofy &c. i innych ruchomości. Chęć licytowania maiących zaprasza się z gotowemi pieniądzmi.

W Krakowie dnia 7 Stycznia 1828 r. H. *Salomoński*, Kom: Sąd.

Dnia 10 b. m. i r. o godzinie 10tey zrana, a o 2giey z południa w M. Chrzanowie sprzedane będą sprzęty domowe, tudzież dochody Domu Nro 338 na Piasku na lat 3 wydzierżawione zostaną. — W Chrzanowie dnia 5 Stycznia 1828 r.

Tomasz *Jaworski*, Kom: Sąd.

DOD: DRUGI.